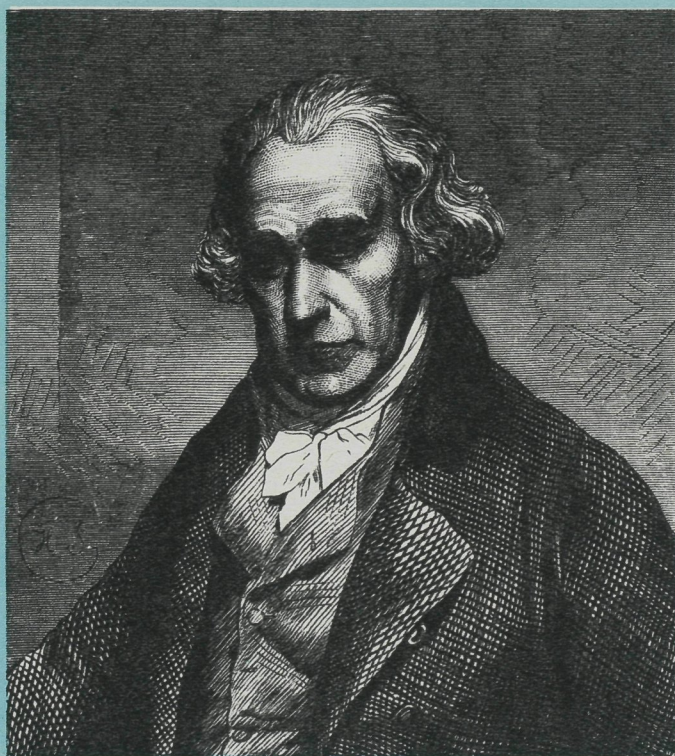
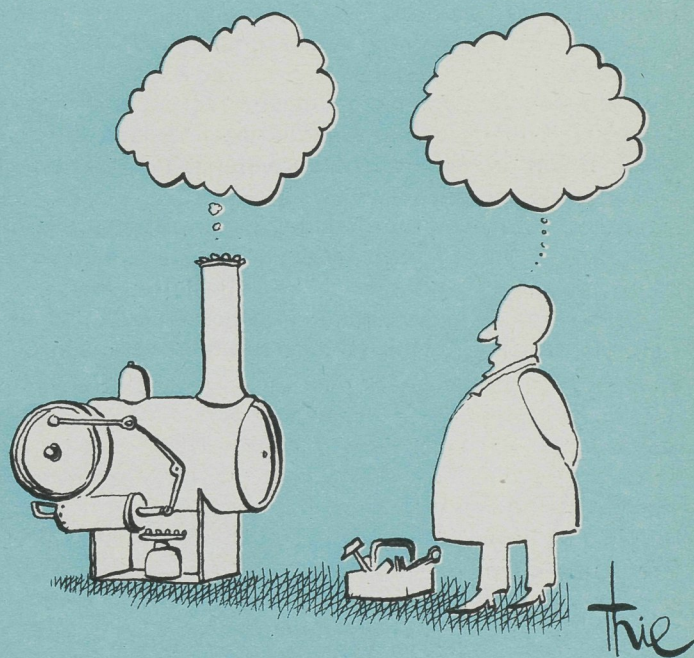

Wetenschapper zal, op weg naar Utopia, zijn macht moeten afstaan

Watt: condensor

Het verhaal van James Watt (1736-1819) is leerzaam. Hij bewerkte „*de verovering der stoomkracht*“, zoals de encyclopedie het wat plechtstatig uitdrukt, maar zoiets is gauwer gezegd dan gedaan. Watt was als instrumentmaker verbonden aan de universiteit van Glasgow. Hij moest daar een bestaand demonstratiemodel van een stoommachine aan de gang zien te krijgen. Belangstelling voor stoom was bij Watt al wel aanwezig, maar hoe je een machine met stoom kon aandrijven kreeg hij pas

goed door, toen hij dat model aan het repareren was. Hij kwam op het idee de stoom te laten condenseren in een aparte condensor (ketel waarin de afgewerkte stoom weer tot water wordt „*verdicht*“). Hij werd daarbij wel geholpen door wetenschappelijke inzichten over warmte, die hij dankte aan zijn contacten met wetenschappers van de universiteit, maar hij bracht de verbetering aan de bestaande stoommachine vooral tot stand dank zij zijn technisch vernuft.